

Шановні восьмикласники й восьмикласниці!

Ми продовжуємо мандрівку історію України. Сподіваємося, що під час роботи із цією книжкою ви отримаєте задоволення від пізнання захопливої світу історії.

ЯК ПРАЦЮВАТИ З ПІДРУЧНИКОМ

Навчальний матеріал підручника розподілений на розділи й параграфи, у кожному з яких для зручності виділені окремі пункти. Практичні заняття передбачають самостійну роботу учнів і учениць над ілюстраціями, текстом підручника й додатковим матеріалом, який можна знайти в бібліотеці й інтернет-мережі. Ваш учитель/ваша вчителька історії на практичних заняттях виступатиме як консультант/консультантка.

Перед кожним новим параграфом наведено запитання і завдання на повторення вивченого вами раніше. Вони допоможуть пригадати те, що полегшить вам ознайомлення з новим матеріалом.

Дорогі друзі! Упорядкуванню матеріалу у вивченні історії сприятий тут такі рубрики:

Варто запам'ятати!

Помірюємо!

Думки істориків

Діємо: практикні завдання

Сіддяте документи

Історичні подсвідчи

Дати для запам'ятовування виділені в тексті червоним кольором. Вони також повторюються після кожного параграфа. Біля імен правителів у дужках вказано роки правління.

Варто уважно переглядати ілюстрації підручника, які не просто доповнюють текст, а й подають пізнавальну інформацію. Звичайно, історичну книжку не можна уявити без карт, які є і в цьому підручнику.

Запитання і завдання в рубриці

ЗНАЮ МИНОУЛЕ ОСМИСЛЮ СЬОГОДЕННЯ ПРОГНОЗОУ МАЙБУТНЕ

ЗАПИТАННЯ І ЗАВДАННЯ

після кожного параграфа спрямовані на систематизацію нового матеріалу, який ви вивчили на уроці. Певні питання варто обговорити з однокласниками/однокласницями в групах. Окрім завдання потребуватимуть вашої творчої роботи, використання додаткової інформації. Вони передбачені насамперед для тих, хто особливо цікавиться історією.

Отже, пропонуємо вам поринути у світ історії України. Це не тільки важливо для розуміння сьогодення, а й неймовірно цікаво.

Бажаємо вам успіхів!

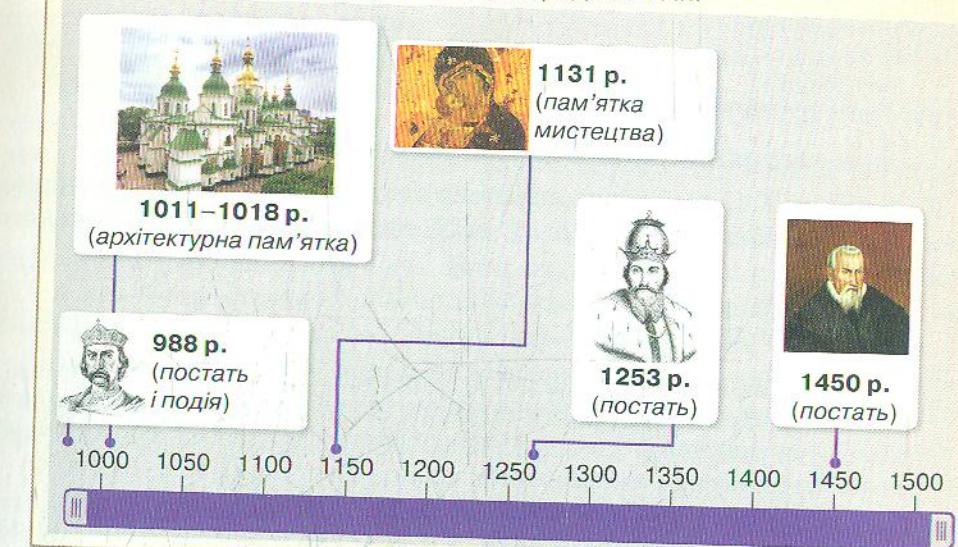
Пригадайте, які періоди історії України ви вивчали раніше. Які епізоди історії попередніх епох ви пам'ятаєте?

1. ЦІВІЛІЗАЦІЙНА СПАДЩИНА СЕРЕДНЬОВІЧЧЯ В ІСТОРІЇ УКРАЇНИ

Діємо: практикні завдання

1. Розгляньте шкалу часу і назвіть зображені на ній події, історичні пам'ятки та діячів історії Русі-України.

2. Усно доповніть шкалу часу іншими визначними історичними подіями української історії періоду Середньовіччя.

Протягом IX — середини XIII ст. розвивалася давньоруська держава Русь-Україна із центром у Києві. За короткий історичний проміжок часу Русь-Україна перетворилася на могутню державу.

Згодом, за доби монгольської навали, центр державотворення Русі-України перемістився до Королівства Руського (XIII — середина XIV ст.).

Пригадайте й поясніть, яку роль в історії українських земель за доби Середньовіччя відіграли персонажі хмаринки. Про одного з цих діячів (на вибір) складіть коротку історичну довідку.

Хархі Аскольд Ольгерд Юрій Олег
Данило Святослав
Василь Мономах Дрогобич Асольський
Нестор
Ольга
Любарт Мономах
Любомир Нестор
Любомисл
Алімпій
Хаджі Святослав

Онлайн-вправа
«Русь-Україна
за доби Середньовіччя»
<https://cutt.ly/vhVTqW2>

Онлайн-вправа
«Пам'ятки культури
Русі-України»
<https://cutt.ly/ChVTwFG>

Особливості устрою давньоруської держави і зовнішньополітичні обставини привели до її послаблення і розпаду. Тому протягом другої половини XIV–XV ст. українські землі увійшли до складу Королівства Польського, Великого князівства Литовського, Угорщини, Молдови, Московії. На території Криму існувало князівство Феодоро, а в 1440-х роках постало *Кримське ханство*.

Саме за неспокійної доби Пізнього Середньовіччя на історичну арену Європи вийшло *українське козацтво*. Ця нова суспільна верства зіграла вирішальну роль в українській історії XVI–XVIII ст.

Виконайте онлайн-вправи й пригадайте події пам'ятки культури історії Русі-України.

2. РАНЬМОДЕРНА ДОБА В ІСТОРІЇ УКРАЇНИ

На початку XVI ст. Європа впевнено вступила в Новий час — період прогресу та істотних зрушень у всіх сферах життя європейського суспільства.

Варто запам'ятати!

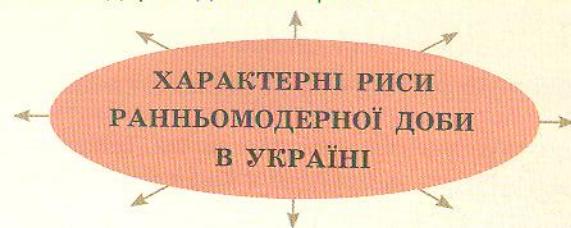
Новий час (або Модерна доба) — період в історії людства (**кінець XV — початок ХХ ст.**), протягом якого відбувся перехід від аграрно-ремісничої цивілізації до індустриального суспільства; період становлення сучасної європейської цивілізації.

Модерне суспільство поставало в жорсткому протистоянні із залишками середньовічних традицій. Недаремно історики говорять про «довге Середньовіччя», яке тривало майже до кінця XVIII ст. Тому в історії Нового часу виокремлюють два періоди: **Ранній Новий час (Ранньомодерна доба)** та власне **Новий час (Модерна доба)**.

Ранній Новий час (Ранньомодерна доба)	Новий час (Модерна доба)
Кінець XV ст. — середина XVIII ст. Перехід <ul style="list-style-type: none"> від доби Середньовіччя до нових часів; до передіндустриальної цивілізації 	Кінець XVIII ст. — початок ХХ ст. Формування <ul style="list-style-type: none"> індустриального суспільства; засад демократичної системи суспільних відносин

Діємо: практичні завдання

Працюючи з пунктом 2 параграфа, заповніть у зошиті схему «Характерні риси Ранньомодерної доби в Україні».

Українські землі за Ранньомодерної доби розвивалися особливим шляхом.

Продовжувачем державотворчих традицій виступало козацтво. Ідея побудови демократичного ладу втілилася в традиціях урядування Запорозької Січі та Конституції Пилипа Орлика 1710 р.

Тривала боротьба за збереження державності завершилася для українських земель драматично — наприкінці XVII ст. українські землі були поділені між Річчю Посполитою, Московією та Османською імперією.

Водночас Ранньомодерна доба в Україні позначилася поширенням передових європейських ідей. Наприкінці XVI — у першій половині XVII ст. були створені **навчальні заклади європейського зразка**: Острозька академія і Києво-Могилянський колегіум.

На хвилі боротьби за оновлення православної церкви та її збереження постала **Українська греко-католицька церква**, яка згодом стала духовним лідером у боротьбі за українське національне відродження.

У XVIII ст. з Європи в Україну прийшли ідеї Просвітництва. До сьогодні окрасами українських міст є архітектурні пам'ятки, збудовані в стилі **українського бароко**.

Поміркуй!

Відомий український і американський історик Сергій Плохій у своїй праці запропонував образ України як «Брами Європи». Які особливості розвитку України за Ранньомодерної доби відповідають такому образу?

Ці дати допоможуть вам зrozуміти історію.
Запам'ятайте їх:

Кінець XV ст. — початок ХХ ст.

Період Нового часу в історії людства

Кінець XV — друга половина XVIII ст.

Ранньомодерна доба (Ранній Новий час)